

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av Antonstiftelsens arbete
för att skapa förutsättningar i förskolan för barns
språkutveckling i svenska**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av den enskilda huvudmannen Antonstiftelsen. Syftet är att granska kvaliteten i huvudmannens arbete med att ge förskolor förutsättningar att arbeta med och stimulera barns språkutveckling i svenska. Granskningen är särskilt inriktad på huvudmannens arbete gentemot förskolor där annat språk än svenska dominerar. Hos Antonstiftelsen ingår en förskola i granskningen.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bil. 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Antonstiftelsen i följande utsträckning:

Huvudmannens arbete med att skapa förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska

Huvudmannen skapar i flera delar förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete genom att systematiskt samla in och sammanställa ett brett och relevant underlag om det språkutvecklande arbetets förutsättningar, genomförande och resultat samt analysera underlagen i relation till varandra.

Huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska

Huvudmannen arbetar i flera delar med att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla arbetet med att systematiskt följa upp effekterna av den kompetensutveckling som personalen genomför i språkutvecklande arbetssätt, för att kunna bedöma om insatserna leder till förändrade arbetssätt och resultat i barnens språkutveckling.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **16 april 2027** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2026: 4849) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Huvudmannens arbete med att skapa förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska

Inom detta område granskas huvudmannens systematiska kvalitetsarbete avseende språkutvecklande arbete i förskola. Området omfattar också hur huvudmannen stöttar rektorn i hur det språkutvecklande arbetet organiseras och genomförs i verksamheten samt vilket avtryck det får i verksamheten.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen skapar i flera delar förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet, men utvecklingsområde finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med förskolepersonal, rektor och representant för huvudman samt inkommen dokumentation.

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Huvudmannen skapar förutsättningar för rektor och förskolepersonal att kartlägga det språkutvecklande arbetet, men kartlägger och sammanställer i begränsad utsträckning relevant information om det språkutvecklande arbetets resultat och om de förutsättningar som påverkar arbetet. I verksamheten kartläggs barnens språkutveckling flera gånger under läsåret. Som stöd för arbetet har huvudmannen skapat förutsättningar genom att upprätta en språkplan som omfattar förskola, förskoleklass, grundskola årskurs 1-3 samt fritidshem. Språkplanen initierades av rektorn och specialpedagogen och är ett stöd för arbetet kring barns språk-, läs- och

skrivutveckling. Språkplanen innehåller gemensamma rutiner för att uppmärksamma och följa barns språk-, läs- och skrivutveckling på ett likvärdigt sätt, det förebyggande och främjande arbetet och de tidiga insatsernas betydelse samt den röda tråden mellan förskola, skola och fritidshem. Språkplanen innehåller även checklistor som används vid observationer och reflektioner. Informationen sammanställs på individ- och gruppnivå. Även tidig registrering av språkutveckling (TRAS) används för att kartlägga framför allt treåringarnas språkutveckling. Huvudmannen får ta del av information från verksamheten genom återkommande dialoger med rektor och genom rektors årliga kvalitetsrapport. Kvalitetsrapporten innehåller analyser, resultat från personal- och vårdnadshavarenkäter samt viss information om förskolornas förutsättningar och det språkutvecklande arbetet, exempelvis barngruppernas sammansättning, barnens vistelsetider, bemanning, personalens kompetens, flerspråkighet, arbetssätt, genomförda språkutvecklande insatser och personalens skattningar av arbetet med språk och kommunikation. De sammanställningar av kartläggningsresultat som görs på individ- och gruppnivå i verksamheten ingår dock inte i rektors kvalitetsrapport. Huvudmannen sammanställer inte heller resultaten på något annat sätt eller använder dem som underlag för huvudmannens uppföljning och analys av det språkutvecklande arbetet. Därmed saknas en samlad bild på huvudmannanivå av barnens språkliga progression och av vilka resultat det språkutvecklande arbetet leder till. Huvudmannen efterfrågar inte systematiskt information om det språkutvecklande arbetets förutsättningar, genomförande och resultat. Dialogerna med rektor är inte strukturerade utifrån ett tydligt underlag eller särskilda frågor om det språkutvecklande arbetet och huvudmannen styr endast i begränsad utsträckning vilken information som ska ingå i rektors årliga analys av verksamheten. Det innebär att huvudmannen har viss kunskap om verksamhetens förutsättningar och det språkutvecklande arbetet, men att den egna kartläggningen och sammanställningen på huvudmannanivå är begränsad.

Huvudmannen använder i begränsad utsträckning insamlade underlag och analys som grund för prioriterade utvecklingsområden med tydliga mål. Huvudmannens tre prioriterade mål är övergripande, varav ett av målen "Förskolan stimulerar och utmanar barn i deras utveckling och lärande", berör det språkutvecklande arbetet genom indikatorn språk och kommunikation. Målet ger en övergripande inriktning och rektorn bryter tillsammans med förskolepersonalen sedan ner huvudmannens prioriterade mål till mål för verksamheten. Dessa mål finns med i arbetslagens systematiska kvalitetsarbete, men framgår inte i rektorns kvalitetsrapport. Huvudmannen har tillgång till flera relevanta underlag, men underlagen används inte för en fördjupad analys som leder fram till prioriterade utvecklingsområden och tydliga mål för det språkutvecklande

arbetet i svenska. Huvudmannen sammanställer och analyserar inte olika typer av information för att identifiera mönster, skillnader eller samband mellan verksamheternas förutsättningar, arbetssätt och barnens språkliga utveckling. Huvudmannen analyserar till exempel inte information om förutsättningar likt barngruppernas storlek tillsammans med uppgifter om arbetssätt och barnens språkliga utveckling för att identifiera hur detta tillsammans påverkar det språkutvecklande arbetet. Vid uppföljningen utgår huvudmannen främst från rektorns kvalitetsrapport och analyser.

Huvudmannen följer i begränsad omfattning upp arbetet med de prioriterade målen och använder endast i viss utsträckning uppföljningen till att utveckla det språkutvecklande arbetet. Det finns återkommande utvärderingar och uppföljningar av verksamheten. Arbetet med språk och kommunikation följs upp och det görs jämförelser mellan de två förskolorna utifrån deras olika förutsättningar. Rektorn sammanfattar utvärderingarna, går igenom resultaten och analyserna tillsammans med förskolepersonalen och gör därefter en egen analys som sammanställs i en kvalitetsrapport till huvudmannen. Huvudmannen tar del av rektorns rapporter och analyser vid uppföljningarna som sker några gånger per läsår. Huvudmannen följer inte upp ett specifikt prioriterat språkutvecklingsområde över tid och det saknas dokumentation av hur väl de genomförda insatserna faller ut och vilka effekter de får för barnens lärande och språkutveckling. I den senaste läsårsuppföljningen bedömer rektorn att resultatet fortsatt är bra och att det finns en stor medvetenhet om att arbeta med språket, bland annat mot bakgrund av att många barn är flerspråkiga. Huvudmannen tar del av bedömningen genom rektorns kvalitetsrapport. Vidare framgår att språkstödjarens närvaro i verksamheten påverkar det språkutvecklande arbetet positivt. Det framgår dock inte hur huvudmannen följer upp vilken effekt språkstödjarens insatser har haft på barnens språkutveckling. Det framgår inte heller hur resultaten från uppföljningarna används av huvudmannen för att fatta beslut om förändrade eller utvecklade arbetssätt. Utöver läsårsuppföljningen har huvudmannen dialog med rektor, men dialogerna är inte systematiskt inriktade på att följa upp och dokumentera hur arbetet mot de prioriterade målen fortlöper eller vilka effekter insatserna får. Sammantaget finns former för uppföljning på förskolenivå och en återrapportering till huvudmannen, men huvudmannen använder i begränsad utsträckning resultaten för att följa effekterna av det prioriterade arbetet och för att utveckla förskolans arbetssätt.

Huvudmannens stöd till rektorn

Huvudmannen stödjer rektorn i det språkutvecklande arbetet genom att tillhandahålla gemensamma stödstrukturer och resurser. Det sker bland annat genom en gemensam språkplan, verktyg som TRAS, litteratur och

digitala böcker samt tillgång till språkstödjare, lärare i svenska som andraspråk och specialpedagogisk kompetens. Personalen har även genomgått utbildning i lekcertifiering, vilken har bidragit till att öka medvetenheten om lekens och lärmiljöernas betydelse för barns språkutveckling både gällande modersmålet och svenska. Detta stöd ger rektorn och förskolepersonalen förutsättningar att organisera och anpassa det språkutvecklande arbetet utifrån verksamhetens behov.

Huvudmannen stöttar rektorn i tolkningen av läroplanens skrivningar om språkutveckling i svenska i en flerspråkig miljö. Rektorn har dialog med huvudmannen om hur personalen ska arbeta med svenska och modersmål, och rektorn betonar att modersmålet ska ses som en resurs samtidigt som det svenska språket ska utvecklas. Genom observationer i verksamheten har rektorn identifierat personalens språkutvecklande arbetssätt och dokumenterat det i en språkpolicy. Policyn tydliggör vikten av att samtala med snarare än till barnen, använda ett expansivt språk och kontinuerligt sätta ord på det som sker i verksamheten. Rektorn beskriver att policyn bidrar till att förankra arbetssättet och introducera ny personal i förskolans språkfrämjande arbete.

Avtryck i förskoleverksamheten

Det stöd som huvudmannen ger till förskolan får reella avtryck i det språkutvecklande arbetet. Av interjuver med förskollärare och rektorn framgår att språkplanen och användningen av TRAS har bidragit till en ökad medvetenhet om det barns språkutveckling och används som stöd i observationer, reflektioner och planering. Även språkstödjarens insatser och tillgången till specialpedagogisk kompetens bidrar till att anpassa och utveckla arbetssättet med språk utifrån barnens behov. Exempelvis riktas språkstödjarens insatser främst mot de yngre barnen, bland annat genom högläsning på arabiska och svenska, för att skapa trygghet i den tidiga språkutvecklingen och stödja barnens utveckling av sin språkliga identitet. Läraren i svenska som andraspråk fungerar som en länk till vårdnadshavarna genom att synliggöra betydelsen av barnens närvaro i förskolan för deras fortsatta språkutveckling och övergång till skolan. Förskollärarna berättar att personalens medvetenhet om hur vardagssituationer och rutiner kan användas för att stimulera barns språkutveckling har ökat. Detta kommer bland annat till uttryck genom att barnen delas in i mindre grupper under dagen och att språkutveckling integreras i sagor, musik, sångsamlingar och temagrupper. Personalen arbetar även med att utveckla lärmiljöerna och ta tillvara barnens lek som en del av det språkutvecklande arbetet. Sammantaget visar exemplen hur huvudmannens stödstrukturer och kompetensutvecklingsinsatser kommer till avtryck i verksamhetens arbetssätt.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete genom att systematiskt samla in och sammanställa ett brett och relevant underlag om det språkutvecklande arbetets förutsättningar, genomförande och resultat samt analysera underlagen i relation till varandra.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen har tillgång till flera relevanta underlag, men i begränsad utsträckning använder och sammanställer dessa för att göra en fördjupad analys av det språkutvecklande arbetet. Huvudmannen efterfrågar inte heller systematiskt specifik information om arbetets förutsättningar, genomförande och resultat. Detta medför en risk att huvudmannens prioriterade mål inte ger förskolorna en tydlig riktning i arbetet, att insatserna inte blir tillräckligt träffsäkra och att huvudmannens stöd inte fullt ut utgår från verksamhetens identifierade behov.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen utvecklar sitt systematiska kvalitetsarbete så att underlag av olika slag samlas in, sammanställs och i analysen sätts i relation till varandra. På så sätt kan huvudmannen få en bredare och mer fördjupad bild av verksamheten och upptäcka avvikelser, mönster och samband, exempelvis mellan barnens språkutveckling i svenska, förskolans förutsättningar och undervisningens kvalitet. Analysen kan därefter användas för att identifiera prioriterade utvecklingsområden och sätta mål för det fortsatta arbetet. Exempelvis kan huvudmannen strukturera de regelbundna dialogerna med rektor, för att på ett systematiskt sätt ta reda på hur det språkutvecklande arbetet fortlöper samt vilka utmaningar och framgångsfaktorer som identifieras i verksamheten. Informationen kan därefter sammanställas och analyseras i relation till andra underlag. Det kan exempelvis handla om uppgifter gällande barngruppernas storlek, antal förskollärare respektive barnskötare per grupp, barns flerspråkighet och vistelsetider samt bedömningar av barnens språkutveckling i förhållande till läroplanen. Även personalens förutsättningar att utbyta erfarenheter och strukturerat reflektera över arbetet kan vara relevanta delar av underlaget. Att tidigt identifiera indikatorer som visar om verksamheten närmar sig de uppsatta målen kan också underlätta för huvudmannen att följa upp om arbetet får avsedd effekt.

Huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska

Inom detta område granskas huvudmannens samarbete med rektorn i arbetet både med kompetensförsörjning och med kompetensutveckling. Området omfattar kompetens såväl gällande svenska som språkutvecklande arbetssätt samt förutsättningar för att genomföra och befästa erbjuden kompetensutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen arbetar i flera delar med att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska, men utvecklingsområde finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med förskolepersonal, rektor och representanter för huvudman samt inkommen dokumentation.

Huvudmannens arbete med kompetensförsörjning

Huvudmannen arbetar nära rektorn i frågor som rör kompetensförsörjning och de har en gemensam bild av verksamhetens behov av kompetens och bemanning samt av vilka förutsättningar som är viktiga för att attrahera och behålla behörig personal. Organisationen, med en rektor för båda huvudmannens förskolor och korta kommunikationsvägar, skapar goda förutsättningar för en nära och kontinuerlig dialog. Huvudmannen har kännedom om förskolornas bemanning och personalens kompetens. Den aktuella förskolan har hög andel förskollärare, hög personaltäthet och relativt små barngrupper, vilket ger goda förutsättningar för att organisera undervisningen utifrån barnens behov. Huvudmannen följer upp verksamhetens bemannings- och kompetensbehov i dialog med rektorn och anpassar resurser när behov identifieras. Enligt rektorn motsvarar den nuvarande bemanningen verksamhetens behov, och det finns därför i nuläget inget behov av ytterligare rekrytering till den aktuella förskolan.

Beakta att personalen har tillräckliga kunskaper i svenska vid rekrytering

Huvudmannen beaktar vid rekrytering att personalen har tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska. Detta sker genom rektorn, som vid anställningsintervjuer bedömer kandidaternas kunskaper i svenska genom samtal. På så sätt beaktas den sökandes förmåga att använda svenska språket som en del av bedömningen av kandidatens lämplighet för arbete i förskolan. Det finns för närvarande inget behov av att rekrytera tillsvidareanställd personal, men

verksamheten har behov av att rekrytera timvikarier. Samma arbetssätt används vid rekrytering av timvikarier.

Huvudmannen följer via rektorn upp nyanställd personals språkliga förmåga i svenska genom rektorns kontinuerliga bedömningar i samtal och medarbetarsamtal. Rektorn uppmärksammar hur förskolepersonalen använder svenska i kommunikationen med barnen och bedömer vid behov om den språkliga kompetensen behöver stärkas. Det finns i nuläget ingen personal där rektorn har identifierat behov av att utveckla kunskaperna i svenska.

Huvudmannens arbete med kompetensutveckling

Huvudmannen kartlägger tillsammans med rektorn, personalens kompetensutvecklingsbehov gällande språkutvecklande arbetssätt och, vid behov, svenska språket. Rektorn identifierar kompetensutvecklingsbehov på flera olika sätt, bland annat genom dialog med förskolepersonalen, observationer och uppföljning av verksamhetens behov. De identifierade behoven leder till riktade kompetensutvecklingsinsatser, både för hela arbetslaget och på individnivå. Exempelvis har personalen utbildats i lekcertifiering utifrån ett identifierat behov av att utveckla arbetet med lek som en del av det språkutvecklande arbetet. Personalen har även fått utbildning i en metod för språkinläring för att stärka arbetet med språklig medvetenhet. En medarbetare har även fått möjlighet att utbilda sig till barn- och rytmikkonsulent för att stärka verksamhetens kompetens inom sång, musik och drama, vilket också används i verksamhetens arbete med att utveckla barnens språk. En medarbetare har tidigare genomgått en utbildning i yrkessvenska, vilken bedöms ha gett avsedd effekt.

Huvudmannen skapar organisatoriska förutsättningar för att förskolepersonalen ska kunna delta i kompetenshöjande insatser inom språkutvecklande arbetssätt och svenska språket. Detta sker bland annat genom att tid avsätts, gemensamma strukturer skapas och stödjande funktioner tillhandahålls. Förskolepersonalen har schemalagd planeringstid både individuellt och tillsammans med arbetslaget. Det finns även förutsättningar för att genomföra mer omfattande kompetensutvecklingsinsatser. Utbildningen i lekcertifiering omfattar bland annat litteraturläsning, skrivarbete och observationer. För detta arbete har personalen fått avsatt tid, bland annat i samband med planeringsdagar. Rektorn skapar även strukturer för kollegialt lärande och gemensamt utvecklingsarbete. Förskollärare från olika avdelningar träffas för att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet, vilket ger möjlighet att dela erfarenheter och utveckla arbetssätt tillsammans.

Kompetensutvecklingen utgår från identifierade behov och uppsatta mål med en tydlig ansvarsfördelning, men huvudmannen följer endast i viss

utsträckning upp om insatser har haft avsedd effekt. Huvudmannen genomför inte någon systematisk eller dokumenterad uppföljning av kompetensutvecklingen. Rektorn följer upp insatserna på olika sätt, bland annat genom det systematiska kvalitetsarbetet, observationer i verksamheten, uppföljning av barnens språkliga utveckling och i medarbetarsamtal. Huvudmannen får information om effekterna av vissa insatser genom dialogen med rektorn, men det är främst rektorn som avgör vilka resultat som förs vidare till huvudmannen. Exempelvis har rektorn informerat huvudmannen om effekterna av arbetet med lekcertifiering. Det finns således exempel på att kompetensutvecklingens betydelse för personalens arbetssätt och medvetenhet följs upp. Däremot saknas en systematisk uppföljning av i vilken utsträckning huvudmannens stöd och kompetensutvecklingsinsatser bidrar till resultat i barnens språkutveckling.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla arbetet med att systematiskt följa upp effekterna av den kompetensutveckling som personalen genomför i språkutvecklande arbetssätt, för att kunna bedöma om insatserna leder till förändrade arbetssätt och resultat i barnens språkutveckling.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen inte systematiskt följer upp effekten av genomförda kompetensutvecklingsinsatser inom det språkutvecklande arbetet. Huvudmannen får viss information om hur insatserna påverkar personalens arbetssätt, men saknar ett samlat underlag för att bedöma effekterna av kompetensutvecklingen och i vilken utsträckning den leder till resultat i barnens språkutveckling. En risk med detta är att huvudmannen inte får tillräckligt underlag för att bedöma om genomförda kompetensutvecklingsinsatser är träffsäkra och om resurserna används på ett ändamålsenligt sätt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen tillsammans med rektorn utvecklar ett systematiskt arbete med att följa upp och analysera effekterna av genomförda kompetensutvecklingsinsatser. Detta kan exempelvis göras genom att regelbundet följa upp hur insatserna påverkar personalens kompetens, verksamhetens arbetssätt och barnens språkutveckling. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att resultaten av uppföljningen sammanställs och används som en del av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Ulrika Hultberg

Föredragande
Signerat av: Ulrika Hultberg

I handläggningen av ärendet har även utredare Jenny Bergman Westling deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Språklagen (2009:600)

Språket i förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet är svenska (10 §). Häre ingår såväl kommunala huvudmän som enskilda huvudmän som bedriver förskola.

Skollagen (2010:800)

Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med de bestämmelser som gäller för den verksamhet som huvudmannen ansvarar för (2 kap. 8 §).

Det är huvudmannen som ska se till att all personal i verksamheten har nödvändiga insikter i de bestämmelser som gäller och att personalen ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a §).

Vad gäller förskoleverksamhet specifikt ska huvudmannen se till att barngrupperna i förskolan har en lämplig sammansättning och storlek (8 kap. 8 §).

Vidare ska huvudmannen, med utgångspunkt i att de nationella målen för verksamheten uppfylls, systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. För det fall att det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas (4 kap. 3, 5 och 7 §§).

Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2018:50) om läroplanen för förskolan (Lpfö 18 reviderad 2025)

Det framgår av läroplanen att barnen ska erbjudas stimulerande läsmiljöer som skapar intresse och nyfikenhet för såväl skönlitteratur som sakprosa och andra texter. De ska få lyssna till högläsning och ges möjlighet till delaktighet genom att samtala om texter och bilder. Förskolan ska också uppmuntra och ta tillvara barns nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt och barnen ska få utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt få möjlighet att leka med ord (1 Förskolans värdegrund och uppdrag, Förskolans uppdrag, språk, kommunikation och skapande)

Det framgår vidare av läroplanen att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla vissa förmågor:

- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld,

- intresse för litteratur, berättelser, bilder och texter samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för bokstäver och för att lära sig läsa samt förståelse för hur skriftspråk och symboler kan användas för att förmedla budskap samt
- utveckla både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska (2.2 Omsorg, utveckling och lärande, Mål).

Det anges vidare i läroplanen att förskollärare ansvarar för att varje barn utmanas och stimuleras i sin språkutveckling och utveckling av kommunikation, samt får förutsättningar att utveckla intresse för såväl skönlitteratur som sakprosa och andra texter. Arbetslaget ska i sin tur stimulera barnens språkutveckling och intresse för läsning (2.2 Omsorg, utveckling och lärande, Riktlinjer)

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektion genomför en granskning av 30 huvudmän runt om i landet. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Antonstiftelsen ingår i granskningen. Skolinspektionen genomförde intervjuer med personal i verksamheten och representant för Antonstiftelsen den 14, 15 och 28 september 2026. Besöket genomfördes av utredarna Jenny Bergman Westling och Ulrika Hultberg.

Antonstiftelsen är en enskild huvudman som bedriver två förskolor, vilka är belägna i Kristianstads kommun. I förskoleverksamheten finns 44 barn. Av dessa har 41 barn ett annat modersmål än svenska. På den granskade förskolan arbetar fem legitimerade förskollärare och två barnskötare.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En gruppintervju med förskollärare
- En intervju med rektor
- En intervju med representant för huvudmannen.
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats Antonstiftelsen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2027.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Skolinspektionen har av regeringen fått i uppdrag att genomföra en granskning avseende förskolors arbete för att stimulera barns språkutveckling i svenska, med fokus på huvudmannens arbete. Granskningen inriktar sig särskilt mot huvudmän för förskolor där annat språk än svenska dominerar. I förskolan har personalen en bärande roll för barns språkutveckling i svenska, vilket ställer höga krav både på deras egna språkliga resurser och på deras kompetens att leda ett systematiskt språkutvecklande arbete. Forskning visar att långsiktig kompetensutveckling, avsatt tid för personalen för analys och reflektion av det egna arbetet och en engagerad ledning är framgångsfaktorer för att stärka det språkutvecklande arbetet med barnen. Enligt skollagen är huvudmannen övergripande ansvarig för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Fokus för granskningen är således huvudmäns arbete för att skapa förutsättningar i förskolan för barns utveckling i svenska.

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i huvudmännens arbete med att ge förskolor förutsättningar att arbeta med och stimulera barns språkutveckling i svenska. Granskningen ska särskilt inrikta sig på huvudmän för förskolor där annat språk än svenska dominerar. Bedömningarna görs i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- I. I vilken utsträckning skapar huvudmannen förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet?
- II. I vilken utsträckning är huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska av god kvalitet?